

Kilda-projektin 2014-2016 tulokset

Kildan ohjausryhmä

21.12.2016

Marja-Liisa Seppälä

Kildan tavoitteet 2014-2016

- Tukea kirjastometatiedon muokkaamista linkitetyn dataksi
- Vahvistaa Kansalliskirjaston roolia kuvailun kansallisena koordinoijana

Linkitetty data

- Linkitetyn datan luontia tukivat:
 - RDA:n käyttöönotto noin 40 kirjastossa
 - Metatietosanaston julkaiseminen linkitettyinä datana Finto-palvelussa
 - Bibliografisen metatiedon mappaus RDA- ja BIBFRAME-määrittämiin
- Mutta:
 - Linkitetyn datan tuottaminen kirjastoissa edellyttää myös kuvailun tietojärjestelmien, käyttöliittymien ja tietomallin muutosta tulevina vuosina.
 - Toimijoiden ISNI-tunnusta ei vielä otettu käyttöön.

Koordinoiva rooli

- Kansalliskirjaston koordinoivaa roolia vahvistivat:
 - Nykyisten kuvailun kansallisten palvelujen analysointi ja tuotteistaminen
 - Kahden uuden palvelun - Kuvailusääntöpalvelun ja Toimijakuvailupalvelun - perustaminen
 - Kuvailun asiantuntijapalveluiden kuvauksen ja kehittämissuunnitelman valmistuminen
- Mutta:
 - Toimintakulttuurin muutos hidas
 - Palveluiden jalkauttamista jatketaan vuosina 2017-2020 osana Kansalliskirjaston metatietopalvelukokonaisuuden kehittämistä

Viestintätilanne haasteellinen

- Paljon viestintää v. 2016:
 - 6 RDA-verkkokoulutuskertaa
 - osallistujat yhteensä 1000, arvosana 3,1 / 4
 - 5 RDA-kyselytuntia
 - Paljon osallistujia, mutta ei kysymyksiä, ei jatketa tällä konseptilla
 - RIMMF-työpajat
 - RDA-kuvailun harjoittelu ilman MARC21-formaattia
 - Muutama räätälöity lähikoulutus RDA:ta käyttönottaville kirjastoille
 - 5 ajantasaviestiä
 - RDA:n linjaukset ja kansallinen sovellusohje julkaistu RDA Toolkitissa
 - Jne.

- Vielä enemmän viestintää tarvittaisiin
 - Kuvailusääntöpalvelu sotketaan Kansallisbibliografiapalveluun, Melindapalveluun ja kuvailun kansallisiin ryhmiin
 - Kysytään mieluummin keskustelulistalla kuin palvelupostista
 - Kuvailusäännöt, tallennusformaatti ja järjestelmäasiat sotketaan toisiinsa
 - RDA:han ollaan pettyneitä, kun ei vähentänyt kuvailutyön määrää tiukkenevassa resurssitilanteessa
 - Tulevaisuuteen tai yhteiseen hyvään ei haluta panostaa

RDA-käyttöönottilanne

- Suomessa:
 - RDA:ta käyttävät: Yliopisto- ja AMK-kirjastot
 - RDA:n käyttöönotto vaiheessa: Musiikkikirjastoissa, yleisissä kirjastoissa ja erikoiskirjastoissa
- Euroopassa:
 - RDA:ta käyttävät: Saksankieliset maat, Britannia ja Hollanti
 - Osittain RDA:ssa: Islanti, Tsekki ja Latvia
 - Tulossa RDA:han: Norja, Ruotsi, Tanska, Puola ja Espanja
 - Ei tulossa RDA:han: Ranska ja Italia

Kansainvälinen työskentely

- RDA:n käyttöönotosta ja KAM-yhteistyöstä Suomessa viestitty sekä EURIGissa että IFLAssa
- Läpimenneet suomalaiset muutosehdotukset:
 - Roolitermisäykset ja musiikin valinnaiset ohjeet
- Suomi jäsen EURIGin Editorial Committeeessa:
 - Mahdollisuus paremmin vaikuttaa RDA:n muutokseen
 - Mutta lobbausta tehtävä nyt myös Euroopassa
- Kansallisen RDA-kommentointiprosessin käynnistäminen osana kansainvälistä prosessia:
 - Sivut: <https://www.kiwi.fi/x/p4KiAw>

Tulevaa

- RDA:n markkinointi kirjastosektorin ulkopuolelle
 - Tutkimusalalle, julkaisuarkistoille?
 - Kevyemmän version muokkaaminen RDA:sta
- LRM- ja 3R-koulutus 2018-2019:
 - RDA-tekstiin suuri muutos uuden käsitelmän myötä: uusia kuvailualueita
 - Tekstipainotteisuudesta datan suuntaan
- Metatietosanaston laajentaminen kirjastosektorin ulkopuolelle ja julkaiseminen ruotsiksi

- Tietomallin muutoksen edistäminen:
 - Mappaustyön laajentaminen
 - Teos/ekspressiotietueiden teon aloitus nykyisessä formaatissa
 - Vaikuttaminen järjestelmien muutokseen (myös asiakasliittymään)
- URN-tunnisteiden lisääminen nykyisessä formaatissa
- Kuvailupolitiikan päivittäminen
- Kuvailun ekosysteeminen suunnittelu

Kuvailun asiantuntijapalvelujen jalkauttaminen

- Osana laajempaa Kansalliskirjaston metatietopalvelujen kehittämistä
- Tiekartta 2017-2020:
 - 2017: Toimintakulttuurin yhtenäistäminen Kansalliskirjastossa
 - 2018: Viestintäprosessien ja -välineiden uudistaminen
 - 2019: Palvelujen lanseeraus
 - 2020: Palvelujen vakiinnuttaminen osaksi kansallista metatietopalveluverkoston

Kilda-projektin verkkosivulla

- <https://www.kiwi.fi/x/FApMAQ>
- Päivitetyt projektisuunnitelma ja tiekartta
- Vuosiraportit ja toimintasuunnitelmat

marja-liisa.seppala[at]helsinki.fi